

Nederlands-Indië in oorlogstijd

De Japanse bezetting

De Japanners onderwerpen Nederlands-Indië aan hun gewelddadige regime. Duizenden Nederlanders en Indonesiërs sterven in Japanse werkkampen. Tot 2 Amerikaanse atoombommen op Japan een eind maken aan de Tweede Wereldoorlog, ook in Nederlands-Indië.

In de Tweede Wereldoorlog wil Japan net als Duitsland een groot rijk veroveren, maar dan in Azië. Voor de oorlog heeft Japan al grote delen van Azië veroverd, zoals Korea en stukken van China. In 1941 valt Japan zonder waarschuwing de Amerikaanse vloot bij Hawaï aan. Tientallen schepen worden vernietigd. Bijna 2500 Amerikaanse soldaten komen om het leven. Vanaf dat moment is het oorlog tussen Japan en Amerika en brandt in heel Azië de strijd los. Hierna valt Japan ook de Filipijnen, Malakka, en Singapore binnen.

En daarna is ook Nederlands-Indië aan de beurt. Op 1 maart 1942 landen Japanse soldaten op de kust van Java. Het wordt een ongelijke strijd. Op het land, en in de lucht, waar de Japanners alle Nederlandse vliegtuigen uitschakelen en de havens en fabrieken bombarderen. En ook de Nederlandse vloot wordt in een zeegevecht met de Japanse marine tot zinken gebracht. Na zeven dagen wordt op 8 maart 1942 de overgave getekend. Japan is de baas in Nederlands-Indië.

Hier radio Bandoeng, wij sluiten nu. Vaarwel. Tot betere tijden. Leve de Koningin.

Dat was dan dat. DEWI?!... DEWI? WAAR BEN JE? DEWI?!... Waar is Dewi? Vast waar alle inlanders zijn... Op het Koningsplein om de Jappen toe te juichen. Nu het apenleger is gekomen, laten ze hun ware aard zien en vergeten alles wat wij voor hen hebben gedaan.

Een deel van de oorspronkelijke bevolking van Indië verwelkomt de Japanners inderdaad als hun bevrijders. Het Japanse leger zal de Hollanders verjagen. Indonesië zal deel van een groot Aziatisch rijk worden.

Hello, come in. What can I do for you? Kierree. I'm sorry, what do you mean? Kierree! Misschien wil hij geld? Kierree! Do you want money?! Kierree! kierree! kierree! I don't understand you! Nee, in godsnaam! please! Buigen! Je moet buigen! Kierree betekent buigen. Kijk zo.

De blanken zijn eeuwenlang de baas geweest in Azië, maar nu zijn de rollen omgedraaid. Nu moeten de Hollanders buigen voor iedere Japanse soldaat die langskomt. Maar er gebeurt nog veel meer. Nederlandse mannen, vrouwen en kinderen worden in werkkampen gestopt. Het leven daar is heel zwaar, en 1 op de acht Nederlanders overleeft de kampen niet.

Ook dwingen de Japanners de Nederlanders en andere Europeanen, maar ook Indonesiërs te werken bij de aanleg van een spoorlijn in Birma. Met hun blote handen moeten de gevangenen de stalen rails en de zware bielzen sjouwen. Door uitputting en mishandeling sterven zo'n 15.000 Europeanen en honderdduizenden Indonesiërs. Het zijn er zo veel dat je zou kunnen zeggen dat er voor elke biels een man is gestorven. Daarom wordt dit ook wel de dodenspoorlijn genoemd.

Chris? Christiaan? Ik ben het. Dewi. Kun je me zo goed zien? Want daar kom je toch voor? Om te kijken hoe slecht het met me gaat? Hier. Hij toont zijn aangetaste handen en blote voeten. O God...Dus ga maar vertellen aan iedereen: de blanken worden flink gestraft door het apenvolk! Wij ook. Waarom ben je weggegaan zonder iets te zeggen? Jouw moeder... Ik... Het was dom. En nu is het te laat. Dag, lieve Dewi.

De oorlog duurt lang. Als Duitsland zich overgeeft blijft Japan gewoon doorvechten. Voor de Nederlanders in de kampen lijkt de bevrijding nog lang niet in zicht. Maar de Amerikanen hebben er genoeg van. Ze gaan een geheim wapen inzetten. De atoombom. Ze gooien er twee. Boven de Japanse steden Hiroshima en Nagasaki. Hierbij komen meer dan honderdduizend mensen om het leven. Pas dan geeft Japan zich over. Het is 15 augustus 1945 en de Tweede wereldoorlog is nu echt voorbij.